

Regeringens proposition

1981/82: 181

om garantifond för AB Svensk Exportkredit

beslutad den 25 mars 1982.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

OLOF JOHANSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att staten ställer garantier på sammanlagt 300 milj. kr. till förfogande för det halvstatliga bolaget AB Svensk Exportkredit att ingå i en garantifond. Garantierna ställs under den förutsättningen att de övriga aktieägarna – de svenska affärsbankerna – ställer motsvarande garantier på tillsammans lika stort belopp.

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1982-03-25

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Wikström, Friggebo, Dahlgren, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Boo, Petri, Eliasson, Gustafsson, Elmstedt, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Åsling

Proposition om garantifond för AB Svensk Exportkredit

AB Svensk Exportkredit (SEK) bildades år 1962 (prop. 1962: 125, SU 1962: 110 och BaU 1962: 22, rskr 1962: 272 och 275) med uppgift att medverka vid finansieringen av svensk export. Härigenom skapades institutionella förutsättningar för att bättre lösa exportnäringens finansieringsproblem. SEK:s aktiekapital, som f. n. uppgår till 600 milj. kr. ägs till hälften av staten och till hälften av affärsbankerna. Ytterligare medel för sin verksamhet skaffar SEK genom upplåning på den utländska och den svenska kapitalmarknaden. SEK får låna upp medel eller ikläda sig garantiförpliktelser till ett belopp som högst får motsvara summan av *dels* bolagets kassa och banktillgodohavanden, *dels* nio tiondelar av fordringar med exportkreditnämndens garanti eller fartygskreditgaranti, *dels* ett belopp som motsvarar tio gånger bolagets eget kapital inkl. lagstadgade fonder och balanserade vinstmedel.

När SEK bildades förutsågs att finansieringen av fartygskrediter skulle bli en av bolagets huvuduppgifter. Under senare år har behovet ökat av refinansiering genom SEK av medel- och långfristiga exportkrediter för större anläggningar och annan kapitalvaruutrustning. De flesta OECD-länderna liksom vissa andra länder erbjuder idag refinansiering av sådana exportkrediter till särskilt förmånliga villkor. Sedan den 1 juli 1978 har SEK kunnat ställa statsstödda exportkrediter till förfogande för svenska exportörer. SEK lånar upp medel på kapitalmarknaderna till marknads-mässiga räntor och lånar ut till lägre ränta. Staten står för mellanskillnaden. Med stöd av lagen (1978: 403) om beslutanderätt för svenskt kreditaktiebolag i fråga om exportkredit i vissa fall har regeringen överlämnat till SEK att besluta om sådana statsstödda krediter. Dessa krediter utgår enligt vad som föreskrivs i förordningen (1981: 665) om exportkreditgivning med statligt stöd.

Riksdagen har nyligen tagit ställning till systemet med statsstödda exportkrediter (prop. 1980/81: 130, NU 1980/81: 58, rskr 1980/81: 426).

SEK har ökat sitt aktiekapital med 100 milj. kr. år 1981 och har nyligen genomfört ytterligare en nyemission på samma belopp. Staten har tecknat aktier för sammanlagt 100 milj. kr. (prop. 1981/82: 25, NU 1981/82: 18, rskr 1981/82: 126). Bolaget expanderar f. n. mycket snabbt. I en skrivelse den 5 mars 1982 framhåller SEK att ytterligare kapitalökningar inom kort torde bli nödvändiga. Vid slutet av år 1982 kan SEK:s balansomslutning beräknas uppgå till ca 20 000 milj. kr. För att upprätthålla SEK:s soliditet krävs ytterligare eget kapital. SEK har därför föreslagit aktieägarna att en garantifond bildas. Garantifonden skall få tas i anspråk om SEK så finner erforderligt för att fullgöra SEK:s förbindelser. Styrelsen föreslår att garantiförbindelser ställs till SEK:s förfogande av aktieägarna, var för sig, i förhållande till vars och ens innehav av aktier i SEK. Garantifonden avses uppgå till högst det belopp som motsvarar till SEK inbetalat aktiekapital. Garantifonden avses i upplåningsrättshänseende likställas med eget kapital. Några andra ändringar av bolagsordningen så att upplåningsrätten utökas avses också genomföras. Värderingskontot som f. n. inte till någon del kvalificerar för upplåningsrätt avses till 40 % bli upplåningsrättsgrundande som eget kapital. Vidare avses bolagsordningen ändras så att alla fordringar som säkras av statens garanti liksom direkta fordringar på staten till nio tiondelar blir upplåningsrättsgrundande.

Efter remiss har bankspektionen, riksbanken och riksgäldskontoret förklarat sig inte ha något att invända mot att en garantifond av angivet slag etableras.

Jag anser att staten bör ta sin del av ansvaret för att möta kravet på ökat kapital i SEK. En garantifond av det slag bolaget föreslagit bör enligt min mening till stor del kunna inräknas i SEK:s soliditet när långivare analyserar SEK:s kreditvärdighet. SEK:s aktiekapital uppgår f. n. till 600 milj. kr. varav hälften, 300 milj. kr. ägs av staten. Den del av garantifonden som staten skall ställa till förfogande blir således högst 300 milj. kr. Jag förordar därför att riksgäldskontoret bemyndigas att utställa garantier på tillsammans 300 milj. kr. att ingå i SEK:s garantifond. Garantier bör ställas ut under förutsättning att de aktieägande bankerna ställer garantier för lika stort belopp till förfogande. Det ankommer på regeringen att godkänna ovan redovisade ändringar i SEK:s bolagsordning.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att utfärda garantiförbindelser på tillhoppa 300 000 000 kr. att utgöra garantifond i AB Svensk Exportkredit.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

